

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

Uitkomsten juni 2016 – juni 2017

Sinds 2006 kunnen ouders van kinderen met ernstige gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) PMTO benutten om het probleemgedrag van hun kinderen om te buigen en hen gericht te sturen en stimuleren. Van iedere behandeling worden bij aanvang en afsluiting gegevens verzameld over de gedragsproblemen van het kind en de door ouders ervaren belasting door de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen. In deze factsheet worden de gegevens gebundeld over de periode juni 2016 tot juni 2017. Dit geeft inzicht in de effecten van PMTO in de dagelijkse praktijk.

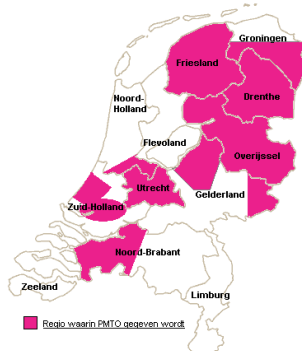
Effecten van PMTO over de periode juni 2016 – juni 2017

Bij **aanvang** van PMTO wordt vooral het **externaliserende** gedrag, zoals opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag van het kind als **ernstig problematisch** ervaren. Daarnaast ervaren veel informanten de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen (met name te weinig vaardigheden om adequate controle over het kind te hebben en de relatie met het kind) als **zeer belastend**. Aan het **eind** van de **PMTO-behandeling** zijn de externaliserende gedragsproblemen van het kind **verminderd** en wordt het externaliserende gedrag niet meer als problematisch ervaren. Ook de belasting die ouders ervaren rondom de opvoeding is verminderd. Bijna alle informanten ervaren een **minder zware belasting**, ze voelen zich **competenter** in de opvoeding, ze hebben een **betere relatie met hun kind** en ze voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en zijn/haar levensomstandigheden.

PMTO in Nederland

Op veel plekken in Nederland is PMTO beschikbaar. In 2017 bieden negen instellingen in de jeugdzorg en jeugd-GGZ PMTO aan. Sinds 2006 hebben ruim **3000** gezinnen van dit aanbod gebruik gemaakt.

Het Kenniscentrum PMTO Nederland heeft van zeven instellingen gegevens ontvangen over deze behandelingen:

De Bascule

Jeugdhulp
 Friesland

JUZT

Lindenhout

Pactum

De Rading

Yorneo

Effecten van PMTO: de meetinstrumenten

Om de effecten van PMTO te meten vullen ouders twee vragenlijsten in. De ernst van de gedragsproblemen van het kind wordt gemeten met de **CBCL (Child Behavior CheckList)**. De belasting die ouders ervaren in de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen worden gemeten met de **OBVL (OpvoedingBelasting VragenLijst)**. Ouders vullen de vragenlijsten op twee momenten in: bij aanvang van de behandeling en bij afsluiting van de behandeling.

Gedragsproblemen bij aanvang, de CBCL

Over de periode juni 2016 – juni 2017 is door **155 informanten** de CBCL bij aanvang en bij afsluiting van de behandeling ingevuld (83 moeders, 49 vaders, 13 pleegmoeders en 10 pleegvaders).

Gemiddeld genomen blijkt uit de CBCL dat alle informanten (zeer) problematische **externaliserende** gedragsproblemen bij het kind ervaren. Het gaat dan om opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast ervaren pleegmoeders en pleegvaders in bovengemiddelde mate het **internaliserende** gedrag van het kind als een probleem. Tot slot ervaren moeders, pleegmoeders en pleegvaders het **gedrag** over het algemeen als ernstig problematisch. Zij zien naast internaliserend en externaliserend gedrag, ook sociale problemen, denkproblemen en aandachtsproblemen.

Als we kijken hoeveel procent van de informanten (waarvan in ieder geval een startmeting beschikbaar is) het gedrag als zeer problematisch ervaren, dan zien we dat 78% van de moeders, 75% van de vaders, 74% van de pleegmoeders en 80% van de pleegvaders het **externaliserende** gedrag als (zeer) problematisch ervaren.

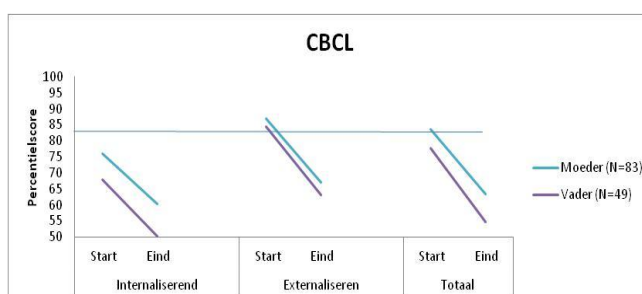
Daarnaast ervaren 60% van de moeders, 47% van de vaders, 71% van de pleegmoeders en 68% van de pleegvaders het **internaliserende** gedrag als (zeer) problematisch. 67% van de moeders, 58% van de vaders, 77% van de pleegmoeders en 80% van de pleegvaders zijn van mening dat het gedrag van het kind in het algemeen (zeer) problematisch is.

Samengevat wijzen deze getallen erop dat meer dan drie kwart van de informanten het externaliserende gedrag als groot probleem ervaren, ruim 60% het internaliserende gedrag ernstig problematisch vinden en ruim 70% grote problemen ervaren met het gedrag van het kind in het algemeen.

Gedragsverandering

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score op drie schalen van de CBCL weergegeven. De grenswaarde is 83. Vanaf deze score wordt de mate van probleemgedrag als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat het gedrag als bovengemiddeld problematisch of zelfs zeer problematisch wordt ervaren.

Alleen van moeders (N=83) en vaders (N=49) zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandelresultaten.

Alle informanten ervaren een **afname van het externaliserende, internaliserende** en het **totale probleemgedrag** van het kind. Het **effect** dat zij ervaren is **groot** (roze vakken) voor het externaliserende en het totale gedrag. Het effect is **middelgroot** (blauwe vakken) voor het internaliserende gedrag.

Type probleemgedrag	Effectgrootte per informant	
	Moeder	Vader
Externaliserend	.89	.94
Internaliserend	.55	.61
Totaal	.85	.94

Roze = groot effect, blauw=middelgroot effect, grijs=klein effect

Kortom, moeders en vaders ervaren door de PMTO-behandeling een **verbetering in het externaliserende, internaliserende en totale gedrag van hun kind!**

Ervaren opvoedingsbelasting bij aanvang, de OBVL

Over de periode juni 2016 – juni 2017 is van **152 informanten** de OBVL bij aanvang en afsluiting beschikbaar (82 moeders, 47 vaders, 13 pleegmoeders en 10 pleegvaders).

Gemiddeld genomen ervaren moeders en pleegmoeders de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen als heel **belastend**. Daarnaast geven alle informanten gemiddeld genomen aan dat zij over **te weinig vaardigheden** beschikken om het kind op te voeden. Moeders en pleegmoeders ervaren daarnaast de **relatie met het kind** als belastend en problematisch.

Onderstaande tabel laat zien hoeveel informanten waarvoor in ieder geval een startmeting beschikbaar was de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als zeer problematisch ervaren (roze > 50% en grijs <50% van de informanten ervaart het aspect als (zeer) problematisch).

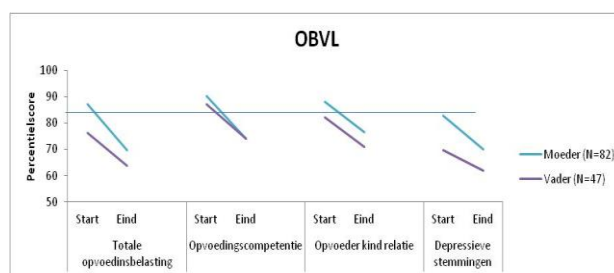
	Moeder	Vader	Pleegmoeder	Pleegvader
Opvoedingscompetentie	87%	77%	90%	88%
Opvoeder-Kind Relatie	69%	68%	90%	92%
Depressieve stemmingen	68%	63%	66%	71%
Rolbeperking	39%	35%	66%	46%
Gezondheidsklachten	64%	35%	52%	21%
Totale OBVL-score	76%	66%	83%	79%

In bovenstaande tabel is te zien dat eerder genoemde aspecten van de opvoeding door veel informanten als problematisch wordt ervaren. Daarnaast zijn veel informanten **ongelukkig** met zichzelf en hun levensomstandigheden.

Verandering in ervaren opvoedingsbelasting

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score weergegeven op die schalen van de OBVL waarop bij aanvang gemiddeld genomen problemen werden ervaren. De grenswaarde is 83, vanaf deze score wordt de score als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat de ervaren belasting bovengemiddeld problematisch tot zeer problematisch is.

Alleen van moeders (N=82) en vaders (N=47) zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandel-effecten.

Bij afsluiting van de behandeling ervaren moeders en vaders de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen **minder als een belasting** (moeders een middelgroot effect, vaders een klein effect), zij voelen zich **competenter** in de opvoeding (middelgroot effect), zij ervaren een **betere relatie met hun kind** (middelgroot effect) en zij voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en hun levensomstandigheden (middelgroot tot klein effect).

Voor alle significante bevindingen wordt de effectgrootte in onderstaande tabel weergegeven.

Aspect van de opvoeding	Effectgrootte per informant	
	Moeder	Vader
Opvoedingscompetentie	.71	.59
Opvoeder-Kind Relatie	.53	.50
Depressieve stemmingen	.58	.30
Totale OBVL-score	.69	.49

Roze = groot effect, blauw=middelgroot effect, grijs=klein effect

Overkoepelende conclusie

Over het geheel genomen heeft PMTO dus niet alleen een **positief effect** op het gedrag van het kind, maar eveneens op de **mate** waarin moeders en vaders de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als een **belasting** ervaren.

Met de verzamelde data van deze groep kinderen is natuurlijk nog veel meer te onderzoeken. Heeft u een vraag? Mail dan naar j.tjaden@piresearch.nl